

Nr 6 Augusti 1992

Redaktör: Birgitta Ottosson

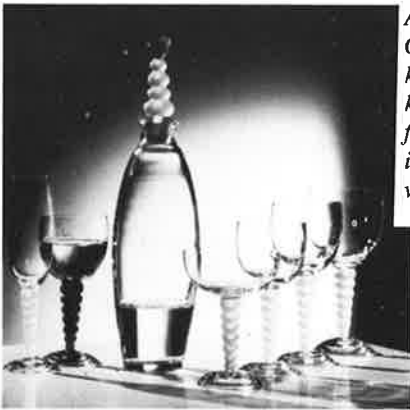
Ansvarig utgivare: Gemund Johansson

NYHETSHÖSTEN 1992

Det är dags att presentera höstens nyhetskollektioner från Orrefors och Kosta Boda. Under Frankfurtmässan den 22 - 26 augusti var vi, som vanligt, väl rustade att möta de internationella kunderna. Kosta Boda hade visning för den svenska pressen på Djurgården den 26 augusti på förmiddagen och Orrefors kollektion visades på Galleri Orrefors samma dag på eftermiddagen. Därefter håller man öppet hus från den 27 till 30 augusti.

Ett axplock ur Orrefors nyheter...

Nyheter för hösten präglas i hög grad av spinnsidan hos Orrefors formgivare!

Anne Nilssons nya servis Celeste med blåstrade kulben och en karaff som kröns av en liten grön fågel. Sammafärgtas upp i det speciella vitvinsglaset.

April heter Erika Lagerbielkes nya skålar och vaser i spiraloptik på blå fot.

Gunnar Cyrén får representera herrsidan med svepande linjer i ljusstaken Nobel.

*Text: Britt Blomquist
Foto: Studio Tranan AB*

och ur kollektionen från

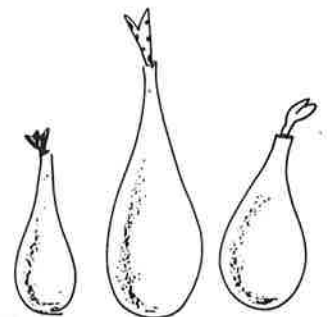
Artistisk egenart och nyskapande konstnärligt uttryck hos Kosta Bodas åtta formgivare!

Naturalis av Gunnel Sahlin. Flaskor i tre storlekar, med massiva proppar, individuellt formade för hand. Finns i två färger. Tre små fat kompletterar.

KOSTA BODA

SINCE 1742

Anna Ehrners nya serie Lily i klart glas, dekorerad med liljeblad i färg: Ljusstakar, servett-ringar, två vaser och en skål.

Kjell Engmans Fenix blir komplett servisglasserie. Ljusstakar, karaffer och skålar kompletterar.

*Text: Margareta Artéus
Foto: Rolf Hörlin
Skisser: Gunnel Sahlin och Kjell Engman*

99 Servisen Fenix omfattar 120 delar och är min andra kompletta serie. Glaset är förgyllt, men den klara kuglan är smälad av guld. Dryckerna rullar i Snappglaset, till och med rullsvinglet (25 cl), står på lika höga ben. Jag tänkte på antikens kolonner när jag ritade detta.

De kompletta nyhetsekollektionerna kan beses i Orrefors resp Kostas utställningshall.

TURISM 1992

Turistverksamheten ger oss möjligheter att påverka de människor som är våra "yttersta kunder" till att köpa vårt glas. Efter ett besök på något av bruken, bör man villigt fortsätta handla våra produkter även i hemmabutiken.

Med små variationer började turistsäsongen svagt. Det var först i slutet av vecka 28 som det lossnade.

Kosta har vissa dagar haft över 6 000 besökare och i Strömbergshyttan har vi i år haft det bästa resultatet hittills, berättar Marny Mutschlechner. Guideturerna, glasblåsning, hyttsill, teater och inte minst lokalradions "Galaxy"-program drog mycket folk till Kosta. Jubileumsveckan (v 30) bjöd på många attraktioner på verandan hos Radio Kronoberg och rekordetslogs väl den 21 juli när Vikingarna intog scenen! Annars var lördagen den 25 den stora dagen i Kosta, med högtidlighet i hyttan under medverkan av präst och musikkår, högtidstal av Incentives v VD Lennart Wahlgren, samt av Göran Bernhoff och Anders Björck.

Guidetur i Kostahyttan

Runt Åfors och Boda vistas mycket tyska turister, som har hjälpt upp besöksstatistiken denna varma sommar. – De semesterar i Sverige för att se sig om och för att uppleva något, inte för att bada och sola. De är mycket medvetna om vad som finns i våra trakter, berättar Viktoria och Viveka, feriejobbare i Åfors turistshop. Eva, feriejobbare i Fina Stugan. "Trevliga och intresserade besökare som uppskattar konstglaset av Bertil Vallien, Ulrica Hydman Vallien och Gunnel Sahlin, är mitt intryck."

På omvägar hör vi om en amerikan som handlade för 288 000 kr.

Betraktare av konstglas i Fina Stugan

I Boda träffar vi Marianne Svensson. Hon och hennes arbetskamrater kan glädja sig åt en fin säsong. – Våra extra ansträngningar uppskattas av kunderna och ger resultat, säger Marianne. Utställningen, med Kjell Engmans och Monica Backströms unikat och ateljéproduktion ger en extra konstupplevelse för turisterna i Boda.

Bland kunder i shopen i Boda

I Sandvik är det trångt i den lilla butiken. Servisglas, och framför allt "Nobel" har legat i topp hos kunderna, liksom det färgade glaset med "Louise" i spetsen. Man har haft mycket besökare, som också bjudits på glasblåsning "från balkongen" och kunnat förfriska sig i det lilla kaféets trevliga uteservering.

"Nobel" i Sandvikshopen

I Orrefors har man organiserat om turistverksamheten inför årets säsong. Patrick Holmberg har sedan i april ansvar för hela turistområdet, som omfattar Kristallshop, Utställningshall, och Vårdshus. Ansvaret omfattar också Sandviks turistshop och annonsering för Lindbloms Glasmålningsateljé.

"Det är ett bra upplägg", säger Patrick. "Alla delarna hänger ihop på ett naturligt sätt och vi kan erbjuda heltäckande service till våra turister."

Hur har turistsäsongen varit i stort?

– April och maj är två tuffa arbetsintensiva månader. April var bra i år, men i maj och juni tappade vi det försprånget. Nu ser det ljus ut igen eftersom juli har gått mycket bra och på vissa delar av mitt område ligger vi ganska mycket över budget.

Det mest positiva du upplevt i sommar?

– Den glasauktion vi hade här i Orrefors med Ingvar Oldsberg som utropare.

Nettot av de 50 signerade bitar som vi sålde blev så bra, att vi kunde skänka en rejäl slant till barncancerfonden. Hyttsill, glasblåsning och gravering som publiken fick prova på före auktionen, var mer än fulltecknad. Att den här aktiviteten föll ut så bra är det som jag är mest nöjd med i sommar.

Vi har också jobbat mycket på att marknadsföra oss. Vi måste synas för att få sälja och vi har haft mycket besökare. I juli t ex hade vi 5 - 7000 per dag och hittills i augusti har vi noterat 3 - 4000. Det är en bra siffra för augusti.

Vad har du för nya idéer inför nästa säsong?

– Jag tänker rusta upp den yttre miljön litet i taget under en längre period. vill Turisterna ska märka att de har kommit till ett företag där kvalitet och form sätts i första rummet. Utan stora kostnader, kan man skapa ett genuint intryck redan på gårdsplanen.

Patrick fångad i Utställningshallen bland höstens nyheter.

Ny arbetsledarorganisation i Orrefors

Följande förändringar följer av den nya organisationen:

- Befattningarna som skiftgående arbetsledare vid vannan försvinner
- Hyttan är delad i två arbetsledarområden. Vannahytta resp degelhytta.
- Kant- och bottenliperi, dekorsliperi, gravyrverkstad och fotoetsning är sammanförda till ett gemensamt arbetsledarområde.

- Arbetsledarens arbetsuppgifter är också delvis förändrade. Huvudsakliga arbetsuppgifter är:

* avdelningens löpande verksamhet, som omfattar personal-, kostnads-, arbetsmiljö- och utbildningsansvar.

- Alla arbetsledare arbetar dagtid samt deltar i ett rullande jourssystem.

- Två nya befattningar har tillsatts:

* Produktansvarig för centrifugerat, pressat och stöpt.

* Produktansvarig för sprängt, drivet, karaffer, servis och halvkristall.

Det innebär att produktansvariga övertar arbetsledarens tidigare ansvar för produkten. Ansvaret löper genom hela produktionsledet från form till utleverans från lager och omfattar även kalkylkontroll.

Som ytterligare förstärkning till den fokusering man gör på produkten i den nya arbetsledarorganisationen, skapas en projektorganisation i produktionsledningen som innebär ny ansvarsfördelning.

Sam Wadin ansvarar för hytta inkl degelverkstad och produktgrupper i manuell tillverkning.

Krister Köhnke ansvarar för förädlingsavdelningar inkl lager och produktgrupper i vannatillverkning.

Christer Åberg, SALF kommenterar den nya organisationen.

– Vi var överens om att det behövdes en förändring i organisationen.

Nu har vi bara arbetat ett par veckor, men jag tror att vi är på rätt väg. Arbetsledarområdet får ett mer utvidgat personalansvar och det är bra. På sikt bör ansvaret för rekrytering och utbildning ligga här och vi kan använda personalavdelningen som en hjälpfunktion. Det är också viktigt att mer ansvar flyttas in i kollektivledet. Renodlingen med två tjänster för produktkontroll med överblick över hela linjen tror jag på.

SVENSKT 1900-TALS-

GLAS TILL JAPAN

En vandringsutställning som ska visas på fem platser under ett drygt halvår. fraktas i dagarna till Japan. *Hokkaido Museum of Modern Art* i Sapporo är organisatör och utställningen sponsras av Japans största dagstidning *Asahi Shimbun*.

I Sverige samarbetar Smålands Museum och Orrefors och Kosta Boda. Totalt 287 föremål har valts ut. 20 glasbruk och 48 konstnärer är representerade. Kosta och Orrefors dominerar med över hälften av föremålen.

Anders Reihner, som arbetat med utställningen för vårt företagsräkning, övervakar transporter och följer tidvis utställningen på plats.

Anders har lovat berätta mer i ett kommande nummer om: "Lyricism of Modern Design. Swedish Glass 1900-1970" som är utställningens fullständiga titel.

Glasskolan i Kosta flyttar

"Nya hyttan" blir undervisningslokal.

När det nya läsåret börjar, flyttar Glasskolan in i nya hyttan. Lessebo kommun hyr lokalerna och står för all utrustning.

Finsk vanna

Lessebo kommun har köpt en finsk vanna med en smältkapacitet på 400 kg per dag. Vannan är utrustad med tre anfangshål. Kalevi Lystimäki har gjort konstruktionen, i samarbete med Thomas Karlsson på Kostabruket. Vannan byggs färdig i Finland och fraktas på lastbil till Kosta. Efter inkoppling är den färdig att upptempereras och smältningen kan börja. Glasskolans elever kommer att sköta temperering och smältning, vilket betyder en utvidgning av utbildningen.

Den finska vannan bör vara särskilt lämplig att använda i undervisnings-syfte, eftersom den är i det närmaste ljudlös. Skönt för både lärare och elever.

Varför ska glasskolan flyttas?

frågar vi Kennert Koch.

– Vi vinner många fördelar. Glasskolan får en egen lokal och hela sin verksamhet under ett tak.

Förädlingsutrustningen kommer att flyttas in i nya hyttan och matsalen i bottenvåningen blir teorilokal. Glasskolan blir en självständig arbetsgrupp som sköter både utrustning och undervisning separat från Kosta glasbruks verksamhet. Givetvis kommer man även i fortsättningen att köpa tjänster från oss.

Arrangemangen med hyttsill för turister och företagsbeställningar flyttas från gamla till nya hyttan, där det finns större utrymmen för den verksamheten.

Den ugn som Glasskolan tidigare använt blir ledig för Kostas produktion. Vi behöver den kapaciteten. Sedan i november förra året har två verkstäder arbetat i samma degel. Man kan jobba så en kortare tid, men på längre sikt är det ohållbart.

Glasskolans tidigare teorilokal blir formgivarateljé. Anna Ehrner kommer att flytta in där under hösten. Det betyder att de tre formgivare som arbetar på Kostabruket nu har rymliga, ljusa ateljéer med närhet till produktionen. Ann Wählström och Göran Wärf har tidigare flyttat in i nyrenoverade lokaler.

Det här blir bra för alla parter, summerar Kennert.

FÖRSLAGSBELÖNINGAR

Sandviks förslagskommitté har belönat följande personer för sex förslag med sammanlagt 11 200 kr.

John Jakobsen får belöning för två förslag. 1000 kr för "plåt på anfangsstödet för att hindra kallluft att kyla glasytan i degeln" och tilläggsbelöning på 1 500 kr för "återanvändning av kol till bendragarmsakin".

Stefan Egeholm, Per-Magnus Willysson får 700 kr vardera för ett gemensamt förslag till "anordning för att skränga tumblers vid avknackning".
Stefan Egeholm 2 100 kr för "mätinstrument till trumpetglas".

Tommy Wilhelmsson och Hans Johansson 1 100 kr vardera för "metod för återvinning av blästersand".

Edvin Svensson 3 000 kr för "skjutbar ansättare för slipning av Tiffanyglas".

I Orrefors har förslagsbelöningarna denna gång uppgått till hela 157 450 kr fördelade på 10 förslag.

Anders Karlsson, Bo Stjärnkvist, Leif Nilsson och Jerry Nilsson delar på 810 kr för "Dragning av tryckutjämningsrör mellan doseringsrör och HF-tankens topp".

Anders Karlsson (formverkst) och **Roland Pettersson** gemensamma förslag till "invändigt försänkta lock" belönas med 520 kr.

Björn Martinsson får 3 000 kr för "dubbel snurrebuss för att undvika klämmärken".

Saima Westerlund får två belöningar på 810 kr vardera för "förslag att fixera pedalerna till transportbanden" och för "montering av luckbrytare vid kylband i degelhytta".

Lennart Axelsson belönas med 1000 kr för sitt förslag till "förändring av efterarbetet med tätning runt och mot valv vid degelbyte".

Peter Redlund och Åke Ottosson delar på 1 500 kr för ett gemensamt förslag till "komplettering av befintlig fixtur".
Torbjörn Aagesson belönas med 3 000 kr för "montering av väljare på sprutmojen".

Slutligen den stora belöningen till **Kennert Åkesson** för "nytt tillverknings sätt av försättskakor till invärmsugnar", som belönats med 146 000 kr".

Med anledning av den stora belöningen, träffade vi Kennert Åkesson i stenkammaren och bad honom berätta om sin uppfinning.

Kennert började i degelverkstaden i Orrefors för fem år sedan. – Ganska snart kom jag över till stenkammaren. Jag märkte att försättskakorna gick sönder alldeles för fort och började fundera på hur man skulle få dem att hålla längre. Jag frågade mig; Hur går de sönder, varför och hur länge håller de.

I början av december 1990 hade jag klart för mig hur jag skulle gå till väga för att förbättra hållbarheten på kakorna. Jag gjorde två nya kakor, efter en ny metod som baserades på min vetenskap om hur kakorna gick sönder. Kakorna testades i en drivverkstad och vi fick ett förvånansvärt bra resultat.

Därefter gjorde jag en serie kakor som testades i två verkstäder. Hållfastheten var utomordentligt god, med vi fick bieffekter, som jag ville bli av med. Jag sökte alltså efter ett ännu bättre material. På grund av en ny svensk uppfinning så fanns det material jag behövde tillgängligt på marknaden.

Ett dubbelt blindtest ska göras i de båda verkstäderna, som ska resultera i en slutlig redovisning av mitt arbete. Vi har optimistiska bedömningar av hållbarheten av mina kakor och kommer att få bekräftelse efter det dubbla blindtestet. Redan efter den första testomgången blev omdömet - revolutionerande - berättar en glad Kennert.

Ett stort GRATTIS till Kennert och till alla andra duktiga förslagsställare!

4-ÅRSPLAN FÖR ORREFORS AB

Planen, som anger strategisk inriktning för åren 1992-1995, har utarbetats av företagsledningen i en process där många anställda deltagit. Ambitionen är att än fler anställda på olika sätt ska bli delaktiga i det fortsatta strategiska utvecklingsarbetet.

Syftet med dokumentet är att ge en strukturerad överblick av företagets situation och det arbete som planeras för att säkerställa en framgångsrik utveckling.

I planen anges bl a företagets **affärsidé, målformuleringar** och **inriktning** för olika verksamheter inom företaget.

Arbetet har genomförts utifrån en positiv men realistisk uppfattning om marknaden och våra möjligheter att nå framgång. Efterhand som omvärlden förändras, kan vår inriktning komma att förnyas och anpassas efter rådande läge.

Den 20 augusti diskuterades planen i styrelsen. Under hand kommer anställda att informeras om innehållet. Det är företagsledningens ambition att planen ska ge anställda, på alla nivåer i företaget, stöd i planeringen och arbetet inom det egna ansvarsområdet.

Germund Johansson

DELÅRSRAPPORTEN

för första halvåret 1992 har presenterats i samband med styrelsemötet i Orrefors AB den 20 augusti.

Rapporten i sin helhet finns att läsa på anslagstavlor vid alla bruk.